

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Qvæst. II. De virtutibus moralibus humanitatis Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

num. 117. (si habitus per se infusi admittantur) maleque negant Salas 1.2.1. tract. 11. num. 20. referens Mediam & alios, etenim neque impossibilis est ex clara visione Christo fides, atque ex natura sua exercitium incontinentiae, & temperantiae in cibo, & potu, imo, & temperantiae, & continentiae Angelis è sua natura, & tamen affectum absolutum ad fidem ex parte obiecti conditionatum potest Christus habere: ergo, & Angeli affectum temperantiae, & continentiae conditionatum ex parte etiam obiecti habere poterunt, etsi absolute omnino ii actus sint ipsis impossibiles. Pater item, quia conditio nihil ponit inesse, neque impossibilitate, quare non repugnat obiectum illud conditionatum cum impossibilitate virtutum moralium per se infusarum, imo, & virtutum habitualium moralium acquiratarum, quam statim ostendemus. ex dictis autem cuius patebit quid de habitu ad iudicium praeuium ad piam affectionem Christi dicendum sit.

QVÆSTIO II.

De virtutibus moralibus humanitatis Christi.

DE moralibus virtutibus animæ Christi quoad actus & quoad habitus singulatim disputandum est: tum quia in aliquarum actibus speciales difficultates occurrunt: tum quia positio virtutis moralis actu non statim habitus conuincitur, ut videbimus, quia in re virtutes morales à Theologicis, & supernaturalibus valde discordant.

CERTAMEN I.

Christi humanitas actus virtutum moralium, etiam penitentiae quoad substantiam exercuit, secus moralium virtutum supernaturalium.

1 Dico primo: Humanitas Christi nullum actum virtutis moralis supernaturalis exercuit. conclusio est contra Valq. Soar. Vvad. Lugo Bernal. & alios; Eam tamen tradit Lorca; cuius tamen rationi non fido. Est autem huiusmodi: quia omnium virtutum actus ex eo motiuo Charitatis exercuit: quare non ex motiuo virtutis moralis supernaturalis: ergo nullum habuit actum virtutis moralis supernaturalis: Sed hæc ratio virtutum moralium naturalium etiam actus omnes à Christo aboleret mala planè Theologia, ut videbimus conclusione 2. quare omnino est reiicienda. Melius ergo probatur, quia ut controuersia de actibus humanis, atque hic supra docuimus, circa obiectum formale naturale purè nequit esse actus supernaturalis quoad substantiam: at obiecta formalia virtutum moralium sunt purè naturalia: ergo nullus actus supernaturalis potest circa illa versari, ut actus virtutis moralis sit in Christo debet versari circa obiecta formalia ipsius: ergo nullus actus virtutis moralis Christi fuit supernaturalis, & confirmatur: quia vel obiectum actus moralis supernaturalis manet purè naturalis, sicut obiectum actus moralis naturalis, vel non? Si primum ex nullo prædicato opus habebit actus principio supernaturali; si secundum non erit actus virtutis purè moralis, cum huius formale obiectum purè naturale sit.

2 Dico secundo; in Christo fuerunt actus naturales plurium, fereque omnium virtutum moralium. Dixi fere omnium, quia de penitentia est specialis difficultas. Est omnium Doctorum conclusio, excepto Lorca, qui negans actus honestos Christi fuisse ex motiuo inferio-

rum Charitate Dei virtutum, nullum actum virtutis moralis admittit. Probatur facillè, quia virtutum moralium prædicatarum actus nullam involunt imperfectionem aut indecentiam, quam ne in Deum quidem exercentem, nedum in humanitatem elicentem illos debeat, habentque suam quilibet bonitatem, & perfectionem: ergo sunt in Christo admittendi. Consequentia est certa, sæpèque in hac materia probata. Antecedens est probatum controu. de voluntate Dei, ubi exercitium virtutum moralium in Deo esse monstrauimus. Rursusque ferè ex terminis notum. Quod autem perfectior sit actus Charitatis non probat in reliquis virtutibus imperfectionem positiuam, vel priuatiuam: maxime cum Charitati non opponatur, quare neque perfectione Charitatis eas exercentem priuent: cum eius & ipsarum actus possint simul exerceri: quod quidem perfectior est, quam solui actum Charitatis elicere: maxime si Charitate imperentur. Ac tandem, si eo, quod actus virtutis Charitatis perfectior actibus virtutum moralium sit imperfectionem hos humanitate Christi indignum continere dicendum sit. Negentur etiam Christo actus virtutum reliquarum supernaturalium, quia actibus Charitatis sunt dubio procul imperfectiores.

3 Dico tertio, contra Valq. Actus virtutis penitentiae, fuit in Christo. Ita Soar. Vvadingo, Lugo, & Bernal. Probatur primo: quia ex eisdem omnino motiuis, quo non detestamur peccatum admissum potest honestissime Christus detestari peccatum, quod videt conditionate admittendum à sua humanitate si non esset hypothetice certa, atque sola cogitatione, & auxilio sufficienti in hanc, vel illa occasione præueniretur: ergo illud potest detestari ex motiuo penitentiae eodem, quo nos admittit de testamur: actus autem ille non potest non esse penitentiae. Probatur secundo conclusio: quia ex eodem motiuo ex quo est dolor de peccato admissio est gaudium de non admissio, ut patet: nam ex eodem motiuo, ex quo dolorem de iniusticia alteri illata si eam ipsi in ferrem ex eodem gaudeo à me ipsi illatam non esse: qui in Christo fuit gaudium de non admissio à se peccato, siue denegatione peccati necessaria, id est de impossibilitate peccati, quam eius habebat humanitas: ergo fuit ex eisdem omnino motiuis ex quibus esset dolor de admissio, ex hypothese impossibili, si à sua humanitate admitterentur, ergo gaudium hoc fuit in Christo penitentiae virtutis quoad substantiam, licet eius non esset quoad denominationem, ad quam supponitur necessario admissum peccatum saltem conditionate. Patet, quia omnis affectus voluntatis ex motiuo eodem ad eandem virtutem spectat. Confirmatur: quia ex eodem motiuo, ex eademque virtute gaudet peccator de peccati expulsiōe ex quibus de admissio dolebat. Sicut ex eisdem motiuis, & virtute desiderat bonum absens, ex quibus gaudet de possessio.

4 Disputant hic plures de intentione, qua cum harum virtutum, atque supernaturalium aliarum actus de quibus q. 11. diximus, Christi humanitas exercuit, ac de intentione, in qua supernaturales habitus assertos, q. eodem habuerit, tum absolute, tum relate, & comparate ad actus, & habitus similes hominum, & Angelorum, quod ipsum de habitibus virtutum moralium (si in Christi humanitate admittantur) potest disputari, debetque ex eisdem principiis definiri: quia in re virtutis principia à nobis data disputatione tertia, dicebamur haud uiter est non fuisse intentionis infinita, ut de gratia habituali ostendebamus q. 2. cert. 2. in super non fuisse summæ intentionis possibilis absolute, sed summæ solum humanitati Christi possibilis multoque maioris, quam in singulis, & omnibus Angelis, & hominibus etiam coniunctim exiterint, ut ex dictis q. 3. satis claret.

CERTAMEN II.

De habitibus virtutum moralium humanitatis Christi.

1 Dico primo: nullus habitus propriæ virtutis moralis/supernaturalis fuit in humanitate. Est conclusio Loræ male ut vidimus ab illo probata, & contra Soar. Vadingo, Lugo, & Bernal. Ratio fit, quam contra actus virtutum moralium supernaturales efformabamus num. 1. cert. 1. quia neque habitus neque actus supernaturalis potest dari circa obiectum formale, siue ob motuum purè naturale: at obiecta formalia, siue motiua purè moralium virtutum purè naturalia sunt: ergo nequit dari habitus supernaturalis virtutum purè, ac propriè moralium. Secundo probatur, quia habitus supernaturales non sunt assignabiles, nisi ad actus sup. atqui actus omnes virtutum verè, ac propriè moralium, naturales sunt non supernaturales: ergo non sunt assignabiles habitus sup. virtutum verè, ac propriè moralium. Confirmatur: quia inde solum emouentur habitus supernaturales in potentia, quod actus supernaturales in eis deprehendantur. At dices negatio supernaturalitatis actus solum excludit necessitatem habitus supernaturalis in potentia, non autem eius possibilitatem: ergo eiusmodi habitus poterunt esse in Christo. Respondetur in principiis, siue virtutibus actiuis idem prorsus esse non existentiam effectus, atque virtutis actiue impossibilitatem ad ad illum producendum iuxta dicta de causa adæquata in physicis.

2 Dico secundo: Nullus fuit in Christo habitus ex parte voluntatis naturalis adhuc virtutis moralis. Est etiam Loræ opinio contra ferè eodém. Probatio nostra prima fit: quia naturalem nullum habitum ex parte voluntatis admittimus, ut constat ex controuersa de habitibus, sed solum viuiores cogitationes & species, docetque Lugo disputatione 16. sectione 7. & disputatione 17. ergo nullus fuit in voluntate Christi. Secunda ratio: quia habitus naturalis ac non per se infusus, in quocunque stet, supponit difficultatem potentie de se ad eius virtutis actus eliciendos, at in Christi voluntate summe prompta ad cuiusvis virtutis exercitium nulla ad vllum virtutis actum poterat esse difficultas: ergo neque habitus vilis ad illam exercendam, qui essentia sua eiusmodi difficultatem supponit. Confirmatur primo: quia ideo in Deo habitus eiusmodi virtutum negamus, licet earum actus, & exercitium ipsi concedamus, quia ad nullius virtutis exercitium difficultatem ad habitus inducendos essentialiter præsuppositam habere Deus potest, cuius virtus, & voluntas de se, naturaque sua summe ad eiusmodi exercitium expedita, & prona est. Confirmatur secundo expresso testimonio Dionysij Alex. apud Hoplotheam nostri Francisci Turriani recitato disputatione 3. quæstione 4. certamine 2. numero 4. init. quod, & hic repetendum est. *Homo maioribus gratis à Deo bona voluntate eius honoratur, quando magis ei placet, & magis in studio virtutis probatur. In Christo Iesu nihil bonum specialiter est: non fuit in eo propter prudentiam studium laboris, nec propter temperantiam ciborum abstinentia, vixit, qui modum humanum superaret.*

3 Oppones primo: habitus nostra voluntatis nihil amplius sunt in nostra sententia, quam viuide quædam species, & cogitationes, honestatis, iocunditatisque, quæ virtutis exercitium comitantur, siue illæ experientia ipsa eiusmodi exercitij capentur, cum habitus acquiruntur, siue à Deo imitantur, cum per accidens infunduntur: atqui eiusmodi viuide claræ, ac perfectissimæ species, & cogitationes Christus habuit ab initio conceptionis à Deo infusus: ergo habuit Christus virtutum moralium habitus. Respondeo primum, nos, & aliquos, qui maiorem expeditionem ad operandum voluntati ex cogitationibus expressioribus solum aduenire defendimus,

negare habitus esse ex parte voluntatis communiter assertos, & de quibus in præfati pro Christi voluntate concedendis, vel negandis disputatur: quare maioris suppositum esse negandum. Respondeo secundo distinguendo maiorem eandem. Nihil amplius sunt, quam viuide illæ cogitationes, quoad directum entitatis habitus concedo maiorem, quoad formale, & essentialiter connotatum, & præsuppositum nego maiorem. Cum enim habitus essentia sua sint formæ facilitantes potentiam, & potentia, quæ nullam habent in actibus exercendis difficultatem de se, sed potius facilitatem, expeditionem, & promptitudinem de se summam implicet per aliquid superadditum, ipsique superueniens aliquatenus adhuc facilitati: implicet respectu illius entitatis, quæ respectu aliarum habitus forer, habitum formaliter esse. Hinc distinguo maiorem. Habuit Christus eiusmodi cogitationes cum difficultate suæ voluntatis de se ad virtutum moralium exercitium: nego maiorem, cum summa voluntatis promptitudine, nego maiorem, & inde consequentiam.

4 Atque, ut argumenti huius deilitatem perspicias, ac simul solutionis nostræ soliditate animaduerte humanam voluntatem Christi ex vnione hypostatica voluntatis ad Deitatem determinatam ad bonum quoad speciem permanisse (quod ipsum est esse antecedenter impeccabilem, ex controu. 4. d. 5. q. 2.) ita quantumuis minima cogitatione honestatis operis præcepti, & malitiæ oppositæ, ac vehementissima incunditatis in transgressione futuræ non posset non adhuc antecedenter præceptum transgredi, & idem est de operibus consilij diuini formaliter, ad quæ prædeterminatam humanitatem Christi vi vnionis fuisse docuimus de eadem q. 5. cert. 1. num. 4. Ad eum igitur modum, licet ad reliqua opera, & exercitia virtutum moralium, nec præcepti nec consilij diuini antecedenter voluntas Christi determinata non fuerit, ita tamen Deitatis participatione physica per vnionem ad totius honestatis exercitium expedita reddita fuit, ut licet cogitationes illæ viuide abessent aqua promptitudine per hebetiores, & languidiores cogitationes se se in virtutibus exerceret. Non secus ac Deus natura, & essentia sua, ita ad honestum quoduis exercendum promptus, atque expeditus censendus est, ut ad id perfectione suæ scientiæ opus non habeat, sed satis ad id haberet infinitè imperfectiori, si hæc, & non infinitè perfectæ illa, ac necessario sua ipsi adesset.

5 Oppones secundo difficultatem, & horrorem mortis, & passionis suæ, etiam præceptæ, apud hortum Gethsemani ab Euangelistis memoratum verumque timorem ipsius à nobis assertum: ergo his horror, & difficultas habitus potius auferri. Plus probat obiectio quam intendat, nempe Christum in Dei præceptis exequendis minus, quam par esset, aliquando promptitudinis habuisse. Deinde in adulta etiam, ac virili ætate, & difficultatem habuisse, & habitum ad eam abeundam ipsi à Deo infusum per accidens, vel ab ipso acquisitum esse. Contra Dionysij Alex. proximè recitatum, & Patres reliquos: imo contra aduersarios etiam, quorum nemo habitus ab eis assertos in voluntate humana Christi adulta ætate inditos ipsi ait, sed cunctos à conceptione ipsa infusus fuisse omnes aiunt. At tamen nihil certè probat oppositio: horror quippè ille cædium, & quæ fuit voluntatis humanæ Christi in obeunda morte iusta difficultas, et si ficta non fuit, fuit tamen affectata: à Christi enim consilio, ac deliberata voluntate prouenit: qua ut amplius pareretur, ac nobis passionis suæ acerbitatem commendaret, lætiores cogitationes omnino abiecit, tristioribus vero habenas laxauit: quare statim atque, vltimè se cum cogitationibus gereret, Angeli rogatu, & precibus obtentum, ab eo fuit, hilaris hostibus obuiauit, ac se passioni mortique commisit, ac insuper timuit, quia voluit, siueque timor ille, ac si qua difficultas proximè voluntaria, ac libera, ut docebamur ex Patribus pluribus d. 2. q. 3. cert. 1. non ex natura voluntatis.